

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Мувекита 4, 71 000 Сарајево, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ БИХ ЗА 2006. ГОДИНУ**

Сарајево, април 2007. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	
		3
II	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ	
		4
1.	Увод	
		4
2.	Осврт на препоруке из претходног извјештаја	
		4
3.	Налази и препоруке	
		5
3.1.	Систем интерних контрола	
		5
3.2.	Финансијски извјештаји	
		5
3.3.	Планирање и извршење буџета	
		6
3.4.	Набавке	
		8
3.5.	Попис средстава и извора средстава	
		8
4.	Кореспонденција	
		8
5.	Резиме	
		9

Прилог 1: Табела 1 «Извршења буџета од 01.01. до 31.12.2006. године»

Прилог 2: Коментари на Нацрт Извјештаја број: 1127/07 од 21.05.2007. године

Прилог 3: Одговор на коментаре број: 05-1-16-1-310-2/07 од 25.05.2007. године

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и финансијског пословања Агенције за статистику БиХ (у даљем тексту: Агенција) за 2006. годину.
- 1.2. Руководство Агенције је одговорно за финансијске извјештаје, за поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола. Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.
- 1.3. Законски основ ревизије садржан је у одредбама Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине («Сл. Гласник БиХ» број: 12/06). Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима Међународне организације врховних ревизорских институција – INTOSAI («Сл. Гласник БиХ» број: 15/01). Ови стандарди захтјевају да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да су финансијски извјештаји састављени у складу са важећом законском регулативом и примјењивим рачуноводственим стандардима и да представљају тачан и истинит приказ пословања. Ревизија оцјењује и поузданост система интерних контрола којим се осигурава примјена закона и прописа, заштита имовине и поуздано извјештавање.
- 1.4. Ревизија је, на основу узорака, испитивала значајне трансакције, које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја, оцјену значајних процјена извршених од стране руководства приликом састављања финансијских извјештаја, усаглашеност са законима и прописима и оцјену система интерних контрола.

Сматрамо да ревизија коју смо обавили пружа разумну основу за давање нашег мишљења.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције за 2006. годину приказују реално и објективно финансијско стање на дан 31.12.2006. године, осим за позиције које се односе на слиједеће:

- Планирање буџета није урађено квалитетно са реално утврђеним ресурсима потребним за извршење јасно дефинисаних циљева и задатака пословања (тачка 3.3.Извјештаја);
- У појединим случајевима Агенција није досљедно примјењивала Закон о јавним набавкама (тачка 3.4. Извјештаја);
- Дјелимично извршен попис средстава и извора средстава на дан 31.12.2006. године (тачка 3.5. Извјештаја).

Сарајево, 19.04.2007. године

II РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

1. Увод

Агенција за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) функционисала је на основу Одлуке Савјета министара БиХ о оснивању Агенције од 20.08.1998. године до 30.11.2002. године, а од 01.12.2002. године на основу Закона о статистици БиХ (Закон донесен од стране Високог представника, «Службени гласник БиХ» број:34/02). Обзиром да је процес имплементације Закона о статистици БиХ започео крајем септембра 2004. године, именовањем директора и замјеника директора Агенције, као и Савјета за статистику, у 2005. години руководство Агенције је усмјеравало своје активности на одржавању континуитета у имплементацији законских надлежности кроз четворогодишњи програм дјеловања Агенције.

Одредбама Закона о статистици БиХ утврђене су надлежности Агенције и то: у складу са међународно прихваћеном методологијом Агенција прикупља, израђује и дистрибуира прикупљене статистичке податке за БиХ, на основу података ентитетских завода за статистику; Представља БиХ при међународним организацијама и испуњава обавезе БиХ из области статистике; Утврђује статистичке стандарде за реализацију Програма, што обухвата мјере потребне за усклађивање статистике на нивоу БиХ; Агенција подстиче сарадњу између завода за статистику ентитета и осигурава редовну размјену података између ових завода; Када то државни органи буду сматрали неопходним, Агенција ће координирати планирање, вођење и објављивање резултата пописа становништва и домаћинства БиХ, у складу са Општим оквирним споразумом за мир у БиХ укључујући

Анекс 7. и 10. Споразума; Агенција врши праћење примјене и кориштења усвојених стандарда и извјештава о степену поштовања стандарда у годишњем извјештају. За свој рад Агенција је одговорна Савјету министара БиХ.

2. Осврт на препоруке из претходног извјештаја

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Агенције за 2005. годину, о чему је састављен Извјештај о ревизији, као и претходну фазу ревизије за 2006. годину. Ревизијом су утврђене одређене слабости и неправилности у пословању Агенције описане у Извјештају и руководству је сугерисано да те неправилности размотри, те да предузме одређене активности на отклањању истих.

Агенција је у прописаном року од 60 дана, а у складу са одредбама члана 16. став 3. Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине, доставила Одговор о предузетим активностима ради превазилажења слабости и неправилности које су идентификоване у ревизорском извјештају за 2005. годину.

Освртом на препоруке ревизије, дате у наведеном Извјештају и датим препорукама у претходној ревизији, као и увидом у реализоване активности које су наведене у Одговору о предузетим активностима ради превазилажења неправилности које су идентификоване у ревизорском извјештају за 2005. годину утврдили смо је да је Агенција углавном отклонила те слабости и неправилности како слиједи:

Реализоване препоруке:

- Агенција је усвојила Правилник о интерним контролама;
- Агенција је јасно дефинисала овлашћења и одговорности за замјенике директора у интерним актима;
- Годишњи извјештаји садржавали су потребне информације о систему интерних контрола реализованих у току године као и корективне радње подузете у циљу реализације препорука ревизије из протекле године;
- Успостављена је потпуна координација са Министарством финансија и трезора Босне и Херцеговине везано за реализацију средстава по пројекту посебне намјене «Анкета о буџету домаћинства и запослености».

Активности које се у току:

- Надоградња постојећих интерних правила потрошње и попуна радних мјеста према новом Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста.

Препоруке које нису реализоване:

- Нису извршена унапређења у планирању буџета Агенције.

3. Налази и препоруке

3.1. Систем интерних контрола ¹

Ревизија је извршила испитивање система интерних контрола, административних и рачуноводствених процедура и квалитета финансијског управљања у Агенцији. Циљ ових испитивања је био да се увјеримо у којој мјери су оперативни циљеви остварени и колико

¹ Интерне контроле су јединствен процес који уводи организација као скуп поступака и мјера које осигуравају тачност и правилност евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима и економично и ефективно трошење јавног новца.

су поуздани подаци на којима се базирају финансијски извјештаји, те да ли је финансијско управљање у складу са постојећим прописима.

Министарство финансија и трезора БиХ доставило је свим корисницима буџета Практични водич за ефикасну интерну контролу у институцијама Босне и Херцеговине који садржава смјернице у вези израде Правилника о интерним контролама. Водич је усвојен у оквиру Акционог плана од стране Савјета министара БиХ и базиран је на, у свијету, широко прихваћеном моделу система интерних контрола од пет компоненти:

- контролног окружења,
- процјене ризика,
- контролних активности,
- информација и комуникација,
- мониторинга.

Агенција је у 2006. године израдила и усвојила Правилник о интерној контроли што је обавеза која произилази из одредби Закона о извршењу буџета. Ефекти примјене наведеног Правилника могу се очекивати у 2007. години

Канцеларија за ревизију подржава овакав модел успоставе система интерних контрола, те препоручујемо руководству Агенције да настави започете активности на примјени Правилника о интерним контролама, а све у циљу отклањања ризика од евентуалних грешака и злоупотреба у пословању Агенције.

3.2. Финансијски извјештаји

Утврдили смо да Агенција није тачно попунила прописане обрасце финансијских извјештаја за 2006. годину према стањима на појединим контима из Главне књиге. У обрасцима финансијских извјештаја «Биланс стања» и «Преглед расхода из буџета по економским категоријама» унесени су подаци на начин да нису обухваћена стања краткорочних обавеза исказана у Главној књизи за програм посебне намјене «Cards 2005-Twinning projekat» у укупном износу од 12.567,89 КМ, као и стања утрошених средстава из Главних књига које се воде за пројекте посебне намјене «Анкета ХБС», «Планирање цензуса» и «Cards 2005-Twinning projekat» у укупном износу од 83.339 КМ.

Утврдили смо да се Агенција приликом израде текстуалног дијела уз рачуноводствене исказе за 2006. годину није у потпуности придржавала структуре анализа како је то прописано чланом 21. до 28. Правилника о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине.

Наиме, Агенција је уз рачуноводствене исказе доставила кратко образложење извршења буџета, а да у истом нису обухваћени макроекономски показатељи из Документа оквирног буџета, анализе трошкова запослених и анализе сталних средстава у облику ствари и права како је то и прописано наведеним Правилником.

Утврдили смо да Агенција није сачинила и уз годишње извјештаје за 2006. годину доставила Министарству финансија и трезора БиХ Информацију о систему интерних контрола реализованих у току године, као и корективне радње предузете у циљу реализације препорука ревизије из протекле године, како је то прописано одредбама члана 18. Правилника о финансијском извјештавању институција БиХ.

У поступку обављања ревизије Агенција је отклонила напријед наведене пропусте и недостатке у финансијским извјештајима израдом нових образаца финансијских извјештаја за 2006. годину у којим су исказана напријед наведена стања из Главних књига за програме

посебне намјене, као и корекцијом образложења уз финансијске извјештаје и израђена је Информација о систему интерних контрола реализованих у току године, као и корективне радње предузете у циљу реализације препорука ревизије из протекле године. Иновирани обрасце финансијских извјештаја за 2006. годину као и образложења уз финансијске извјештаје и Информацију о систему интерних контрола реализованих у току године, као и корективне радње предузете у циљу реализације препорука ревизије из протекле године Агенција је доставила Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине 23.04.2007. године.

Обзиром да су наведене неправилности исправљене у току обављања ревизије исте нису битно утицале на изражавање мишљења ревизора.

Канцеларија за ревизију скреће пажњу на овај пропуст, те препоручујемо Агенцији да унаприједи систем интерних контрола у дијелу израде и састављања финансијских извјештаја како се овакви пропусти у будућности не би дешавали.

3.3. Планирање и извршење буџета буџета

Приједлог буџета за 2006. годину Агенције је доставила Министарству финансија и трезора БиХ у укупном износу од 1.137.849 КМ. Приједлог је израђен на основу планираних 39 извршилаца и распоређен за слиједеће намјене: текући издаци у износу од 1.083.849 КМ, капитални издаци у износу од 34.000 КМ и програм посебне намјене »Потпора раду скупинама« у износу од 20.000 КМ. Након извршених консултација са Министарством финансија и трезора БиХ умањењени су текући издаци за 35.089 КМ и одобрен је буџет у укупном износу од 1.602.760 КМ укључујући и програм посебне намјене »Израда пројектног задатка за израду методологије и отпочињања активности на попису« у износу од 500.000 КМ за планираних 39 запослених. Наведени програм посебне намјене Агенција није предвидјела за финансирање из буџета за 2006. годину, већ се исти финансирао из донаторских средстава. Тај програм посебне намјене је предложен и усвојен од стране Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, тако да та средства од 500.000 КМ нису уопште трошена.

Министарство финансија и трезора БиХ је у току 2006. године, у три наврата одобрило Агенцији реструктурирање расхода у дијелу текућих и капиталних издатака у износу од 32.000 КМ због мање планираних средстава на позицијама: »Плате запослених« у износу од 6.000 КМ; »Накнаде запослених« у износу 4.000 КМ; »Издаци за енергију и комуналне услуге « у износу од 6.000 КМ; »Издаци за услуге превоза и горива« у износу од 1.000 КМ; »Уговорених услуга« у износу од 7.000 КМ и »Набавке опреме« у износу 6.000 КМ. Преглед реструктурираних средстава приказан је у табели »Извршење буџета Агенције са 31.12.2006. године« која се налази у прилогу овог извјештаја.

У току 2006. године од стране ISTAT извршена је рефундација 20.218 КМ на име покрића насталих трошкова за реализацију програма посебне намјене »Анкета ХБС«, а према раније усвојеном програму финансирања тог пројекта од стране Владе Републике Италије.

На основу потписаног споразума са ISTAT, италијански Завод за статистику извршио је уплату 106.045,88 ЕУР-а или 207.471 КМ на име реализације Twinning пројекта »Подршка статистичком систему БиХ- Фаза III«.

На основу потписаног Addenduma на Писмо о споразумјевању између Популацијског фонда Уједињених нација (UNFPA) и Агенције за статистику БиХ из 2006 извршена је уплата донаторских средстава у износу од 47.705 КМ за програм посебне намјене »Планирање цenzуса«.

Такође је Агенција добила новчану донацију за пилот пројекат «Паритет куповне моћи – PPP» у два наврата у укупном износу од 2.769,27 КМ и то од стране Велике Британије и Републике Словеније и 2.888,34 КМ од стране UNICEF за provedбу пројекта «Moni» који није реализован и та средства су остала неутрошена.

Укупно расположива средства Агенције за 2005. годину су износила 1.883.859 КМ.

Промјена висине одобрених средстава (преструктурирање, рефундација и донација) приказана је у табели «Извршење буџета Агенције са 31.12.2006. године» која се налази у прилогу овог Извјештаја.

Остварени укупни расходи Агенције за 2006. годину износили су 1.117.969 КМ или 765.890 КМ мање од планираних, тј. реализовано је 59% од планираних средстава.

Агенција није прекорачила поједине ставке одобреног буџета нити укупан буџет за 2006. годину. Мање остварени текући издаци и издаци за програм посебне намјене финансирани из буџета за износ од 765.890 КМ указују на чињеницу да за Агенцију није адекватно извршено планирање буџетских ставки. Најзначајнији разлог се односи на нереализовани средства програма посебне намјене «Израда пројектног задатка за израду методологије и отпочињања активности на попису» у износу од 500.000 КМ као и мање остварене расходе на програму посебне намјене «Потпора раду скупинама» у износу од 11.544 КМ као и мање остварене издатке за путне трошкове у износу од 21.512 КМ, мање остварене издатке за текуће одржавање у износу од 12.047 КМ и мање остварене издатке на уговореним услугама у износу од 12.435 КМ.

Канцеларија за ревизију је и у претходним Извјештајима о извршеној ревизији пословања Агенције скретала пажњу на слабости у планирању буџета Агенције, и давала препоруке да приликом планирања буџета треба узети у обзир властите анализе и процјене потребних средстава, предвиђене донације, план потребних капиталних средстава, потребе у људским ресурсима са реалном динамиком запошљавања, те да утрошак одобрених средстава прилагоди усвојеним оперативним плановима. На тај начин би се смањило одступање планираног и одобреног буџета, а потребна средства за извршење планираних активности те институције би се свела у реалне оквире.

3.4. Набавке

Утврдили смо да у Агенцији у појединим случајевима, приликом избора добављача за испоруку роба и услуга, нису поступали у складу са одредбама Закона о јавним набавкама чија укупна вриједност прелази износ од 3.000 КМ.

- Избор добављача за превоз јавним средствима у иностранству «S TOURS TRAVEL» у износима од 2.201,04 КМ и 2.652,00 КМ;
- Избор добављача «R&S» за испоруку репрезентативног материјала у износу од 3.565,00 КМ;

И поред тога што наведени износ није материјално значајан у односу на укупно утрошена средства, Канцеларија за ревизију препоручује руководству Агенције да се приликом избора добављача за набавку сталних средстава, роба и услуга дослиједно придржава прописа који уређују област набавки као и усвојених процедуре за стварање материјалних обавеза које омогућавају предходну контролу и посебна одобрења за закључење уговора са добављачима, како би се убудуће спријечило понављање оваквих пропуста.

3.5. Попис средстава и извора средстава

Ревизија је утврдила да Агенција није извршила свеобухватан попис средстава и извора средстава на дан 31.12.2006. године у дијелу који се односи на попис обавеза. Наиме, пописна комисија је извршила само попис обавеза исказаних у Главној књизи Агенције за буџетска средства, а да није извршила попис обавеза исказаних у Главним књигама за програме посебне намјене» «CARD 2005. – twinning projekat» у укупном износу од 8.948,19 КМ и «Планирање цензуса» у износу од 3.623,50 КМ.

Поред тога што представља обавезу, потпун и у складу са прописима² проведен попис средстава и њихових извора, доприноси да у годишњим финансијским извјештајима буде исказан истинит и фер преглед средстава и извора средстава.

Канцеларија за ревизију скреће пажњу на овај пропуст и препоручује руководству Агенције да је потребно посветити више пажње приликом организовања и вршења пописа, те да се пописне активности обаве како то налажу рачуноводствени стандарди како се овакви пропусти не би понављали.

4. Кореспонденција

Агенцији је уручен нацрт Извјештаја о извршеној ревизији за 2006. годину, на разматрање и достављање коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана Агенција је доставила своје коментаре на Нацрт Извјештаја.

Уз коментаре нису достављени нови докази који би могли утицати на измјену наших налаза наведених у Нацрту Извјештаја.

На основу напријед изнешеног овај Извјештај представља коначни Извјештај о извршеној ревизији Агенције за 2006. годину.

У прилогу Извјештаја достављамо вам коментаре Агенције и наш одговор.

5. Резиме

Ревидирањем пословања Агенције за 2006. годину утврдили смо одређени број неправилности и недостатака у дијелу који се односи на:

- Обрасци финансијских извјештаја за 2006. годину нису били израђени у складу са Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (тачка 3.2. Извјештаја);

² Међународни рачуноводствени стандарди; Инструкција Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине о изради и достављању финансијских извјештаја буџетских корисника – институција БиХ за 2006. годину

- Планирање буџета није урађено квалитетно са реално утврђеним ресурсима потребним за извршење јасно дефинисаних циљева и задатака пословања (тачка 3.3. Извјештаја);
- У појединим случајевима Агенција није досљедно примјењивала Закон о јавним набавкама (тачка 3.4. Извјештаја);
- Непотпуно извршен попис средстава и извора средстава на дан 31.12.2006. године (тачка 3.5. Извјештаја).

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА
РЕВИЗОР**

мр Драган Кулина

ГЕНЕРАЛНИ

Миленко Шего

М.П.